

# הנשואים המוקדמים בארץ ישראל

(הוצאת הני ד"ר הלנה כהן כאולם ביה"ם למל)

זוהי הפעם הראשונה שזכתה ירושלים לשבע בזמננו הרצאה ע"א הנשואים המוקדמים בארץ ישראל. זוהי שאלה חשובה ורבתי ערך להתפתחותנו וקיומנו פה בארץ. קהל גדול מאד ורובו מבין הצעירים והצעירות באו למאות כדי לשמע מפי המרצה המוכיחה דברים הנוגעים להייהם והמיוסדים על עובדות ומספרים שהם לקוחים ושואבים מתוך החיים והמציאות. הרצאה זו היא פרי נסיון רב במשך שנות עבודה מדעית וסטטיסטית במקצוע זה. הבל רק שלא ראינו בתוך הקהל מבנות המערביות והתימניות זיתר צעירות החמון שלנו הזקוקות להרצאות כאלו.

לאחר שהגב' פיינסודרסקניק פתחה את האספה בשם אגודת הנשים במילים קצרות ע"א ערך ההרצאה הזו נמסרה רשות הדבור למרצה הנכבדה בלשון עברית גקיה וברורה דברה בשעה שלמה ובמשך כל ההרצאה נישכה את תשומת לב הקהל שהאזין לכל דבריה בהתענינות מרובה.

היא פתחה את הרצאתה בדברים האלה: המושג של נשואים ילדים קשור להגו אצל האדם התרבותי עם איזה דבר בלתי מוסרי או גם פלילי. בעד אנוס ילדה מענישים בעונש הכי קשה. אנשים החוטאים בחטא

מגביל כלל את גיל הנשואים. וכאן נגשה המרצה לשאלה הכי חשובה:

את סבת הנשואים המוקדמים במזרח מבארים בגלל התפתחות מינית מוקדמת אצל האישה. האמת הדבר שהיא מתפתחת מוקדם? הרופאה המרצה עונה על שאלה זו בשלילה. הסטטיסטיקה בארצות ארופה מראה שגיל הבגרות, לפי הפרופ' קריניץ, הוא בגרמניה מגיל 13 שנה ובאיטליה — 14 שנה. עפ"י הסטטיסטיקה שלנו שנעשתה במחלקת הילדות בבית"ה רוטשילד אשר ל"הדסה" בין נשים אשכנזיות, ספרדיות, תימניות ובוכריות נמצא שגיל הבגרות הוא בין 13-14 שנה כמו בארופה.

יוצא איפוא כי האמונה שהאשה במזרח מתבגרת במובן המיני בגיל יותר צעיר מהאשה במערב היא אמונה טפלה ואין לה יסוד בבקרת המדע. כמעט אותן התוצאות נתנה הסטטיסטיקה אצל נשים ערביות.

ושוב פעם שאלה חשובה: איך בכל זאת באו לכלל דעה של התבגרות וזקנה מוקדמת של האשה במזרח אם אין זו בגרות פיזיולוגית?

על זה יודעת המרצה להשיב בדברים קצרים שהם תורה שלמה בחיי המישפחה בארצנו: גרמה לי היא אויברת, שאפשר לתרץ קשייה המורה זו אם נתבונן אל התנאים הגורמים לבגרות וזקנה מוקדמת במובן הרוחני אצל האדם:

אפשר לתאר כי יסורי החיים הם ההבדלים הכי נאמנים על ילדה נשואה בגיל של 10 שנים. ילדה כזו במקום לשחק באוויר הפתוח צריכה היא לשאת בעול הבית ולמלא את דרישותי היי הנשואים שהיא אינה מבינה והגורמים לה רק סבל גופני ומוסרי. החיים האלה מיטביעים עליה את חותמם. האשה הקטנה במקום בטוי של עליונות ילדה וצהלת הנער, רק רצינות ומרירות על פניה — כי ע"כ היא גדולה כבד בהיותה בת 15 שנה היא כבר אדם ובמלאה לה 80 שנה היא זכתה לעשרה ילדים. רבים מהם מתו. מדאי גות ויסורים נדכאה; שולל ממנה כל מרץ ושפחה החיים נמלה הימנה: היא כבר זקנה...

ולא למותר יהיה לתת כאן מספרים אחרים: עפ"י הסטטיסטיקה שעשתה הרופאה בשכונת נחלת ציון באה לירי תוצאות כאלו:

4 נשים	נתחננו	בגיל של	9 שנים
12	"	"	"
24	"	"	"
26	"	"	"
34	"	"	"
23	"	"	"
29	"	"	"

המרצה מספרת לפני הקהל עובדות מחד רידות על תלמידות תימניות בנות 11-12 שנה העוזבות פתאום את בית הספר מסבת החתונה. מעשה בילווה תימנית בת אחתי

עשרה שנה שנשאה לפני שבועות אחדים לגבר שמתו לו כבר שתי נשים ושנשואו מהו יתושים. למחרת החתונה היתה מסוכנת וזכהילו את הרופאים להצילה. וכאן מתארת הרופאה בצבעים בהירים על הלידות הקשות ותוצאותיהן המרות של ילדות שאין מבוה מופן מסוגל עדין ללדת. אחרי לידות כאלו נעשית האשה — אם היא נשארת בחיים — למבקרית המידית בבתי החולים ומרפא.

ועכשיו עוברת הגב' ד"ר כהן מחאם הצעירה אל הילדים הנולדים מנשואים מוקדמים כאלה. ונוגעת היא בשאלת התמותה. המספרים דלקמן מדברים בעדם:

מכל א ל פ ילדים הנולדים מתים:	
בארץ ישראל	386
באנגליה	94
באוסטרליה	48

ושבות התמותה המבהילה הזו בארצנו קשורה במובן לא רק בלידה הקשה אלא גם באידיעת האס-התינוקת לטפל בפרייבטנה. האם הצעירה שאין לה מושג לטפל בבריאר תה היא איך תוכל לגדל את הילד שלה? לאס-הילדה אין שום בקורת ונסיון בחיים ושוכעת היא בעצת כל אשה ואשה. לעתים לאידהוקות, אם כזו נותנת לילד הבריא בהיותו רק בן חדש או שני חדשים עוגכניות, שעועיות וכדומה לאכילה, מקלקלת את בריאותו ומסכנת את חייו.

וכאן היא מסיפה מלים מעטות על לדרול הכחות והתנוונותו של גוף האס-הצעיר רח ע"י לירות תכופות ורבות הכאות בעטב הנשואים המוקדמים ועיי סבות אחרות הכרוכות בהן כגון: הנקה רבה וטפול תדיר המתישות את כחה של האם ושוללות מימנה את האפשרות לטפל בילדים כראוי. זה גורמי כמובן, לתמותה רבה בין הילדים.

מענינים גם מספרים אחרים שלקחה המרצה בבתי-המרפא של ביה"ה רוטשילד לפני ימים אחרים ע"א תמותת הילדים ביהם למספר הלידות:

מספר הלידות.	מספר הילדים החיים.	גיל האשה
18	3	42
12	2	32
6	—	25

והתמותה המרובה של הילדים המהלות המרובות שלהם — יש להן גם ערך כלכלי להברה. כל ילד עולה למשפחה וגם להברה בכסף רב: כגדים מזון, בית-ספר, בית-חולים ועוד. ועם מותו נאבד הכל. אשה חולנית היא אם ובעלת בית בלתי מיכשרה: היא מונחת את ילדיה להבית, וזהו גם כן אבוד חומרי. ולא רק הפסד כספי והומרי יש כאן אלא גם הפסד מוסרי. כי איזה ערך ואיוו השפעה יש לאם בת 14 שנה על בעלת וילדיה? לא היה לה זמן להתפתח וללמד. היא רק מכונה ללדת ילדים חלשים.

וכאן היא מסיימת:

החק צריך להגן על ילדות שאינן יודעית ואינן יכולות להגן על עצמן. לא אנושי הוא לדרוש מתינוקות ללדת ילדים. לא צודק הוא ג"כ לגדל מימנה את האפשרות ללמוד ולהגן פתח ובלתי מוסרי היא להכריחה ולהשיאת לפני הבגרות המינית.

האשה הארץ-הישראלית תבקש תדרש ותלחם בעד הגבלת גיל הנשואים כדי להגן אפשרות לילדה לגדול ללמד להתפתח בכל החופש הדיוש וללדת את ילדיה מילי לבטח את היות.

החק צריך לקבע את גיל הנשואים כפי הנורמה הארופית.

הרצאה זו נתקבלה במהיאת כפים ריעשת לאית תודה והכרת טובה מאת הקהל על התרעה החשובה הזו.

הג' פיינסודרסקניק נעלה את האספה בדברים אחרים ואמרה כי אם גם יקבע החק את גיל הנשואים של האשה כמו לגבר אמת שמינה עשייה להיפכה ימצאו תמיד כאלה שייעברו על החוק הזה. נחון איפוא להשיג את החוק ע"י חנוך תרבותי.

מהראוי שאגודת-הנשים תתן לקהל הרצאות חינוכיות כאלו, לפעמים יורה תכופות.

י. קר-ל